ระบบการวิจัยสุขภาพกับการพัฒนาประเทศ

นายแพทย์พีรพล สุทธิวิเศษศักดิ์

วันที่ 15 มกราคม 2561

ณ โรงแรมรามาการ์เดน กรุงเทพมหานคร

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

วิสัยทัศน์	ผู้นำระบบวิจัยที่สร้างความรู้เชิงประจักษ์ เพื่อการพัฒนาระบบสุขภาพไทย”
พันธกิจ	พัฒนาระบบวิจัย เพื่อขับเคลื่อนความรู้ อย่างมีทิศทางและมีส่วนร่วม”

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

4 ยุทธศาสตร์* ๙ ยุทธวิธี

หมายเหตุ :* ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างทิศทางและจัดลำดับความสำคัญของงานวิจัยที่มีผลกระทบต่อระบบสุขภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างและจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบสุขภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยระบบสุขภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนากลไกการบริหารจัดการวิจัยระบบสุขภาพให้มีมาตรฐานและยั่งยืน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

คำจำกัดความคำว่า “การพัฒนาระบบสาธารณสุข” ที่กำหนดตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ.2535

“การพัฒนาระบบสาธารณสุข” หมายถึง การศึกษา ค้นคว้า และวิจัย กิจการด้านสาธารณสุข ในเชิงสหวิทยาการ โดยสัมพันธ์กับศาสตร์ด้านอื่น เช่น สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การแพทย์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา หรือพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อให้กิจการด้านสาธารณสุขสามารถพัฒนาไป อย่างมีระบบ และสามารถแก้ไขปัญหาสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ

Six Building Blocks of a Health System

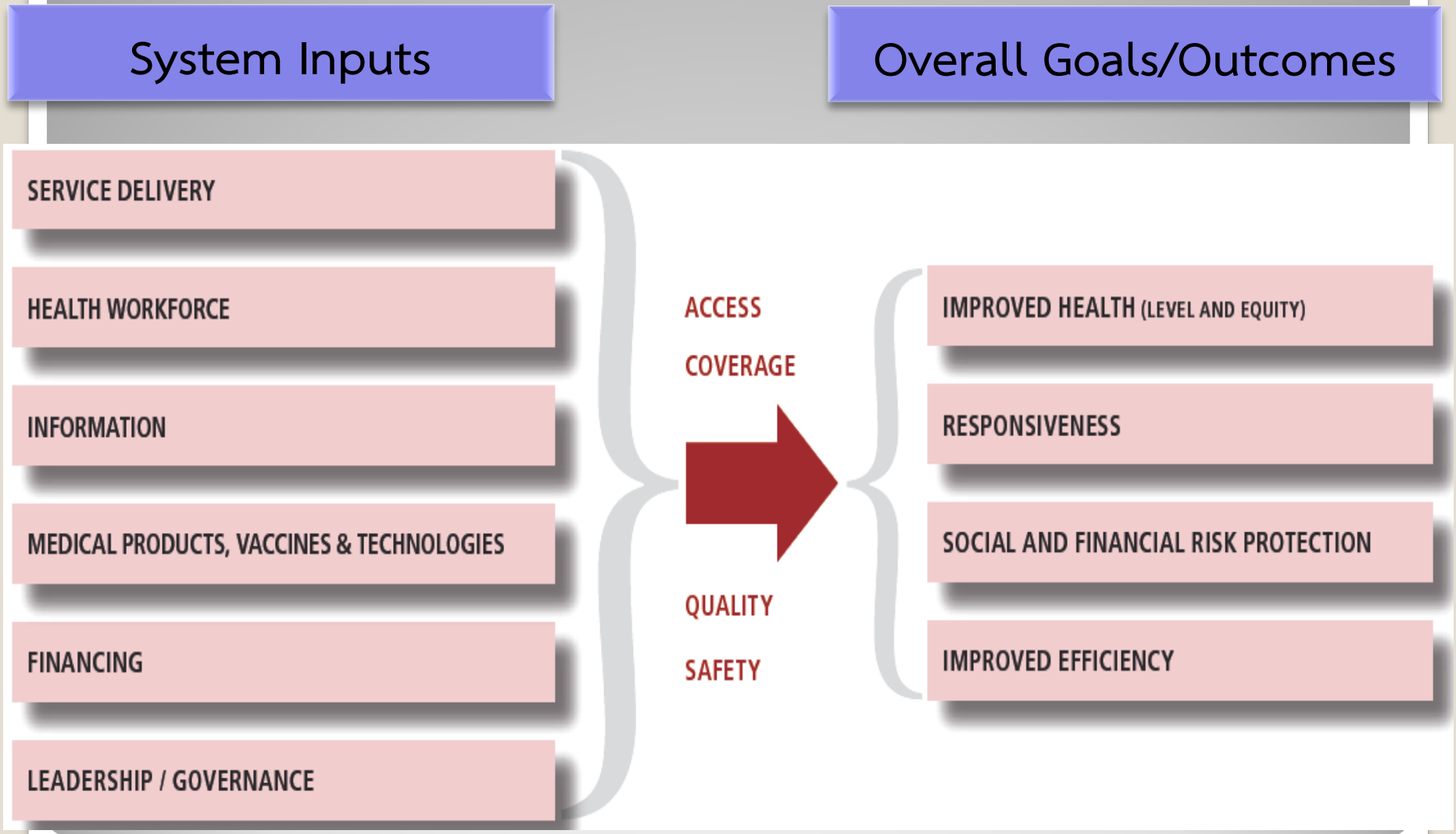

Source: Monitoring the building blocks of health systems:

A handbook of indicator and their measurement strategies – WHO 2010

การเสนอของบประมาณ
แผนงานบูรณาการวิจัยและนวัตกรรมของ สวรส. ปีงบประมาณ 2562

1. โปรแกรมวิจัยภายใต้กรอบแผนบูรณาการยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม
2. โปรแกรมวิจัยระบบสุขภาพภายใต้ Six building blocks
3. แผนงานการวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ

คู่มือการจัดทำแผน
บูรณาการยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead)
ด้านสังคม

(สังคม คุณภาพชีวิต การแพทย์และสาธารณสุข
ความมั่นคงในมิติต่างๆ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

ภายใต้
แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพด้าน
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

ฝ่ายแผนและงบประมาณการวิจัยของชาติ
กองบริหารแผนและงบประมาณการวิจัย
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
โทรศัพท์ ๐ ๒ ๕๖๑ ๒๔๔๕ ต่อ ๔๐๕ (ดารินพร/ภรรทรทร/ชนิดา/สุภาพร)
โทรศัพท์มือถือ ๐๙๘ ๙๓๕ ๕๒๕๙ (ดารินพร)
โทรสาร. ๐ ๒ ๕๖๑ ๓๗๒๑
E-mail : budget.nric@nrct.go.th, darinporn.j@nrct.go.th

Spearhead R&I Program

Lot 1

- Biologics
- Modern Agriculture
- Functional Ingredient
- IoT & Big Data

Lot 2

- Robotics and Automation
- Digital Content
- Biofuel

Lot 3

- Bio-energy
- Energy Efficiency
- Energy Storage
- Next-generation Automotive
- Logistics
- .....

- Healthy and Productive Aging
- คนไทย 4.0 & เยาวชนไทย 4.0
- Healthcare Service and Devices
- Regional and Provincial Development (Province 4.0)

- Thailand to ASEAN and to the World
- Government 4.0
- Water Management System
- Climate Change Mitigation and Adaptation

- ความมั่นคงของประเทศ
- Smart and Livable Cities
- Natural Resource Management and Utilization
- Health Promotion and Disease Prevention
- .....

Spearhead Research & Innovation Program ของ สวรส.

หลักเกณฑ์ (Criteria)

1. ตอบสนองการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
2. ตอบสนองต่อกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายประเทศ
3. ปัญหาสุขภาพของประเทศที่เป็นภาระสูง
4. การพัฒนาระบบสำหรับกลุ่มเป้าหมายสำคัญ
5. การทำงานร่วมกับการวิจัยต้นน้ำ (Biomed, Basic science)
6. สอดคล้องกับแผนงานวิจัยภายใต้ยุทธศาสตร์ สวรส.

Spearhead Research & Innovation Program ของ สวรส.

Spearhead R&I Program Lot 1	ประเด็น
▪ **Health care Service and Devices:**	1. ปฏิรูปสาธารณสุขตามรัฐธรรมนูญ 1.1 ระบบบริการปฐมภูมิ (Primary care) 1.2 ระบบหลักประกันสุขภาพ 2. วัณโรค (TB) 3. Migrant Health 4. โรคติดเชื้ออุบัติใหม่/อุบัติซ้ำ (Emerging Infectious Diseases: EID) 5. การดื้อยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial Resistance: AMR) & การใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use :RDU) 6. การดูแลแบบประคับประคองในผู้ป่วยระยะสุดท้าย (Palliative care) 7. สุขภาพจิต (Mental health) 8. กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCD) ได้แก่ DM, CKD 9. ความรอบรู้ด้านสุขภาพ
▪ **คนไทย 4.0/เยาวชน 4.0**	10. บำบัดยาเสพติดในวัยรุ่น

1. โปรแกรมวิจัยภายใต้กรอบแผนบูรณาการยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม

- โปรแกรมวิจัยและพัฒนาด้านระบบบริการสาธารณสุขเพื่อรองรับการปฏิรูประบบสาธารณสุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. ๒๕๖๐
  (ระบบบริการปฐมภูมิ, ระบบหลักประกันสุขภาพ,...)
- โปรแกรมวิจัยเพื่อแก้ปัญหาวัณโรคในประเทศไทย
- โปรแกรมวิจัยและพัฒนาระบบยาและการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้ออุบัติใหม่อุบัติซ้ำ
- โปรแกรมวิจัยและพัฒนาโรคเรื้อรัง (CKD, DM, บริการจิตเวช) และความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- โปรแกรมวิจัยและพัฒนารูปแบบการบำบัดยาเสพติดในวัยรุ่น

ระยะเวลา 5 ปี และงบประมาณ 50-60 ล้านบาทต่อโปรแกรม

แผนงานบูรณาการวิจัยและนวัตกรรม ปีงบประมาณ 2562

เป้าหมายที่ ๑. การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ

๑. อาหาร เกษตร เทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีการแพทย์
- ๑.๑ Modern Agriculture
- ๑.๒ Functional Ingredients
- ๑.๓ Biologics
- ๑.๔ Medical Devices

๒. เศรษฐกิจดิจิทัลและข้อมูล
- ๒.๑ Robotics and Automation
- ๒.๒ Smart Electronics
- ๒.๓ IoT & Big Data
- ๒.๔ Digital Content

๓. ระบบโลจิสติกส์
- ๓.๑ Next-generation Automotive
- ๓.๒ Smart Logistics
- ๓.๓ Aviation

๔. การบริการมูลค่าสูง
- ๔.๑ Medical Services
- ๔.๒ Wellness Tourism
- ๔.๓ Cultural Tourism
- ๔.๔ Creative Local Product

๕. พลังงาน
- ๕.๑ Biofuel
- ๕.๒ Bioenergy
- ๕.๓ Energy Efficiency
- ๕.๔ Energy Storage

เป้าหมายที่ ๒. การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างความเข้มแข็งด้านสังคม ชุมชน และความมั่นคง

1. สังคมสูงวัยและสังคมไทยในศตวรรษที่๒๑
- ๑.๑ ศักยภาพและโอกาสของผู้สูงวัย
- ๑.๒ การอยู่ร่วมกันของประชากรหลายวัย
- ๑.๓ เชื่อมประเทศสู่ประชาคมโลก
- ๑.๔. ความมั่นคงประเทศ
- ๑.๕ รัฐบาล ๔.๐
- ๑.๖ ความมั่นคงมนุษย์
- ๑.๗ ลดความเหลื่อมล้ำ

2. คนไทยในศตวรรษที่ ๒๑
- ๒.๑ คนไทย ๔.๐
- ๒.๒ เยาวชน ๔.๐
- ๒.๓ เกษตรกร ๔.๐
- ๒.๔ แรงงาน ๔.๐

๓. สุขภาพและคุณภาพชีวิต
- ๓.๑ ระบบบริการสุขภาพ
- ๓.๒ การป้องกันและเสริมสร้างสุขภาพ
- ๓.๓ ระบบสวัสดิการสังคม

๔. การบริหารจัดการน้ำ การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม
- ๔.๑ การบริหารจัดการน้ำ
- ๔.๒ ระบบน้ำชุมชนและเกษตร
- ๔.๓ การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ
- ๔.๔ การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๔.๕ การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๕. การกระจายความเจริญและเมืองน่าอยู่
- ๕.๑ การพัฒนาภูมิภาคและจังหวัด ๔.๐
- ๕.๒ Smart and Livable Cities (เมืองอัจฉริยะ)
- ๕.๓ ผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๖. อื่นๆ

เป้าหมายที่ ๓. แผนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศและขีดความสามารถทางเทคโนโลยี

๑. เทคโนโลยีฐาน (Platform technology)
- ๑.๑ เทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology)
- ๑.๒ เทคโนโลยีวัสดุ (Advanced material technology)
- ๑.๓ นาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology)
- ๑.๔ เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology)

๒. องค์ความรู้พื้นฐานทางสังคมและความเป็นมนุษย์
- ๒.๑ สังคมศาสตร์
- ๒.๒ มนุษยศาสตร์
- ๒.๓ ศิลปวัฒนธรรม/อารยธรรม

๓. การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ (Frontier Research)
- ๓.๑ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Natural science)
- ๓.๒ วิศวกรรม (Engineering)
- ๓.๓ วิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data science)
- ๓.๔ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ (Life science)
- ๓.๕ วิทยาศาสตร์สมอง (Brain science)

๔. อื่นๆ

เป้าหมายที่ ๔. การสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนาระบบนิเวศ และเครือข่ายการวิจัยและนวัตกรรมที่เข้มแข็ง

๔.๑ บุคลากรและเครือข่ายวิจัย
- ๑.ทุนการศึกษา วิจัย
- ๒.การพัฒนาอาชีพนักวิจัยและนวัตกรรม นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร นักบริหารจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม และผู้ประกอบการฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๓. การส่งเสริม Talent Mobility
- ๔. การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้บุคลากรด้านแรงงาน
- ๕. การสร้างความตระหนัก

๔.๒ เขตเศรษฐกิจนวัตกรรม
- ๑. เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi)
- ๒. อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย
- ๓. อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

๔.๓ บัญชีนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์
- ๑. บัญชีนวัตกรรม
- ๒. บัญชีสิ่งประดิษฐ์

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐานวิจัยและนวัตกรรม
- ๑.ห้องปฏิบัติการ/เครื่องมืออุปกรณ์วิจัยเฉพาะทาง
- ๒.Pilot Plant
- ๓.ศูนย์ส่งเสริมการบริหารจัดการนวัตกรรม
- ๔.ระบบสารเทศการวิจัยและนวัตกรรม

๔.๕ มาตรฐาน

- มาตรฐานอุตสาหกรรม
- ๑.ระบบมาตรวิทยา/สอบเทียบเครื่องมือ
- ๒.การกำหนดมาตรฐาน เช่น Good Agriculture Practice, Good Manufacturing Practice
- ๓.การทดสอบ
- ๔.การรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน

- มาตรฐานวิจัย
- ๑.วิจัยในคน เช่น Good Clinical Practice
- ๒.วิจัยในสัตว์ทดลอง เช่น Good Laboratory Practice
- ๓.มาตรฐานความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ
- ๔.มาตรฐานจริยธรรมนักวิจัย
- ๕.มาตรฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2. โปรแกรมวิจัยระบบสุขภาพภายใต้ Six building blocks

- โปรแกรมวิจัยระบบสุขภาพภายใต้ Six building blocks งบประมาณรวม 97.70 ล้านบาท

เป้าหมายที่ 2 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	เป้าหมายที่ 3 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ	เป้าหมายที่ 4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบุคลากร และระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ
❖ **แผนงาน/โปรแกรมภายใต้ระบบสุขภาพ 77 ลบ.** 1. ระบบยา เวชภัณฑ์ และเทคโนโลยี (40 ลบ.) 2. ระบบบริการสุขภาพ (15 ลบ.) 3. การเงินการคลังสุขภาพ (5 ลบ.) 4. ประชากรกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (17 ลบ.)	❖ **แผนงาน/โปรแกรมภายใต้ระบบสุขภาพ 16.20 ลบ.** 1.. กำลังคนด้านสุขภาพ (5 ลบ.) 2. ระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ (6.20 ลบ.) 3. ระบบอภิบาลสุขภาพ (5 ลบ.)	❖ **แผนงาน/โปรแกรม 4.50 ลบ.** 1. การพัฒนาบุคลากรวิจัยและเครือข่ายวิจัย (นักวิจัยใหม่ นักวิจัยเชี่ยวชาญ ผู้จัดการงานวิจัย) (3 ลบ.) 2. การพัฒนามาตรฐานวิจัยในคน (1.50 ลบ.)
❖ **ตัวชี้วัด** ผลงานวิจัยนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านสังคม ชุมชน ร้อยละ 60 ของแผนงาน	❖ **ตัวชี้วัด** ผลงานวิจัย สามารถใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การตีพิมพ์ รวมทั้งเป็นแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานของหน่วยงาน ร้อยละ 60 ของแผนงาน	❖ **ตัวชี้วัด** 1. สนับสนุนสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนานักวิจัยใหม่/นักวิจัยเชี่ยวชาญ จำนวน 4 สถาบัน 2. นักวิจัยใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 ต่อปี และนักวิจัยเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี 3. มีการพัฒนาวิชาการและขีดความสามารถของโรงพยาบาลภูมิภาค รองรับการวิจัยทางคลินิก โดยให้มีจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (Ethic Committee: EC) ภายใต้มาตรฐาน WHO จำนวน 200 โรงพยาบาล

3. แผนงานการวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ

ข้อเสนอปี 2562 งบประมาณรวม 64.30 ล้านบาท

- โครงการวิจัยด้านการแพทย์และสาธารณสุข 40 ล้านบาท
- โครงการวิจัยด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์และเวชภัณฑ์ 20.30 ล้านบาท

หมายเหตุ น่าจะมีโครงการต่อเนื่องงบ วช. ปี 2562 จำนวน 22 โครงการ

ทิศทางวิจัย สวรส.ปี 2562
ประกาศรับข้อเสนอ 62